

RAADSINFORMATIEBRIEF met beantwoording artikel 42 vragen

Van

College van Burgemeester en Wethouders

Vergadering van

12 juli 2023

Kenmerk

Z/24/070831/ D/24/151491

Portefeuillehouder

Jacques Rozendaal

Portefeuille

Werk en Inkomen

Opsteller

Wietske Tideman

Onderwerp

Beantwoording Schriftelijke vragen ex art. 42 RvO van de fracties LijstvanderDoes en VVD
Collegebesluit tot instemming met realiseren noodopvang en stand van zaken komst azc

Kennisnemen van

De beantwoording van de schriftelijke vragen ex art. 42 RvO van de fracties LijstvanderDoes en VVD
Collegebesluit tot instemming met realiseren noodopvang en stand van zaken komst azc

Beantwoording schriftelijke vragen

Op 24 juni heeft de gemeenteraad een RIB ontvangen waaruit blijkt dat het college medewerking zal verlenen aan het verzoek van het COA om tijdelijke noodopvang van asielzoekers te realiseren aan De Bleek 1, voor de duur van een jaar. De fracties van LijstvanderDoes en de VVD zijn, ondanks de eerdere kennisgeving van het verzoek van het COA, verrast door dit collegebesluit. Wethouder Rozendaal heeft immers op 18 april 2024 toegezegd 'de raad in de loop van de maand mei te informeren over de reactie van het college op het verzoek van COA inzake noodopvang voor 200 asielzoekers' (zie de besluitenlijst van de raadsvergadering van 18 april). Desalniettemin heeft de gemeenteraad pas op 24 juni de hiervoor genoemde raadsinformatiebrieven ontvangen, waaruit impliciet blijkt dat het college reeds heeft ingestemd met de komst van de noodopvang en samen met het COA en de VRU aan de realisatie gaat werken. Daarvan getuigen ook de vrijwel gelijktijdige verzending van een persbericht en publicatie van de plannen op het Denk Mee-platform.

Vraag 1.A Het college was al langer op de hoogte van het verzoek van het COA d.d. 15 april 2024 en heeft dit verzoek op 17 april met de raad gedeeld. Waarom heeft het college ervoor gekozen de raad, in weerwil van de toezegging, niet eerder te informeren over het concrete voornemen tot en het daadwerkelijk verlenen van instemming aan het verzoek van het COA?

Antwoord

Tijdens de behandeling van het raadsvoorstel over asielopvang in de gemeente heeft de gemeenteraad een amendement aangenomen [‘Duidelijkheid over tijdelijke \(nood\)asielopvang’](#). Hiermee heeft de gemeenteraad kaders gegeven waarbinnen het college medewerking kan verlenen aan het COA om noodopvang te realiseren. Het college is daarop, ook gezien de urgentie van de vraag van het COA, van mening geweest dat er op basis van dit besluit gehandeld kon worden en de verdere gesprekken met COA konden worden gevoerd. Daarbij zijn de kaders die de raad gesteld heeft altijd leidend geweest.

Vraag 1. B Indien sprake is, zoals in de RIB gesuggereerd wordt, van een hernieuwd verzoek van het COA om ‘op korte termijn gebruik te (...) willen maken van het kantoorpand aan de Bleek voor noodopvang’, waarom is dit tweede verzoek dan niet tevens met de raad gedeeld?

Antwoord

Er is geen sprake van een hernieuwd verzoek. Het was aan COA om het initiatief te nemen voor de realisatie van noodopvang en hierover (ambtelijk) in gesprek te gaan met de gemeente. Dit initiatief heeft COA begin juni genomen.

Het college heeft de raad in 2023 geïnformeerd over het overleg dat met het COA plaatsvond over de mogelijke komst van een azc in Woerden. Het college benadrukte daarbij te willen anticiperen op de komst van de Spreidingswet.

Vraag 2. Hoe heeft het college de aankondiging dat het nieuwe kabinet de Spreidingswet wil intrekken meegewogen bij het verlenen van medewerking aan het verzoek van het COA voor noodopvang, zowel qua inhoud (medewerking verlenen) als de timing daarvan? Hoe kijkt het college in dit kader naar het raadsbesluit van 18 april 2024, waarin is opgenomen dat (tot 2027) de noodopvang van één jaar de Woerdense invulling van verplichtingen uit de Spreidingswet vormt?

Antwoord

Deze aankondiging is in deze overweging niet meegenomen. Al voor de spreidingswet van kracht was, hebben de gemeenten in de provincie Utrecht uitgesproken om asielopvang als gedeelde opgave te beschouwen, hierover is de raad in [juni 2023 geïnformeerd](#). Sinds het voorjaar van 2023 kijkt het COA naar mogelijkheden in Woerden voor het realiseren van een opvanglocatie voor asielzoekers. Het college heeft hierover in 2023 een intentieovereenkomst gesloten met het COA. Met de komst van de Spreidingswet kreeg elke gemeente de wettelijke verplichting om in asielopvangplekken te voorzien. Het nieuwe kabinet heeft aangekondigd deze Spreidingswet te willen intrekken. Desalniettemin is de Spreidingswet op dit moment van kracht. Voor intrekking van de wet is een traject benodigd, dat enige tijd in beslag zal nemen. Ondertussen heeft Nederland nog altijd te maken met een groot tekort aan opvangplekken. Dit probleem is zichtbaar op enkele plekken in ons land, zoals in Ter Apel. Het college vindt dat ook onze gemeente uit solidariteit en menselijkheid, moet kijken naar mogelijkheden om te helpen deze nood te ledigen.

Met het mogelijk intrekken van de Spreidingswet, is de problematiek in de asielopvangketen niet opgelost. [Alle provincies en de VNG hebben er bij het kabinet op aangedrongen](#) om de Spreidingswet pas in te trekken als de asielketen op orde is. Ook het college is van mening dat het intrekken van de Spreidingswet geen oplossing is voor de actuele problematiek in de asielopvangketen. Dat betekent dat ook zonder Spreidingswet het college voornemens is om asielopvang mogelijk te maken.

Vraag 3. Geeft de aankondiging van intrekking van de Spreidingswet voor het college aanleiding om de gesprekken met het COA over de komst van het asielzoekerscentrum anders te benaderen, te temporiseren of stop te zetten? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Nee, die aanleiding ziet het college vooralsnog niet. Zie voor toelichting het antwoord bij vraag 2.

Vraag 4. Hoe kijkt het college in dit kader naar het raadsbesluit van 18 april 2024, waarin het college zelf als kader heeft voorgesteld dat Woerden met de komst van een asielzoekerscentrum nadrukkelijk aan de Spreidingswet wil voldoen?

Antwoord

Zie het antwoord bij vraag 2.

Aangezien het college inmiddels heeft besloten medewerking te verlenen aan het verzoek van het COA, hebben onze fracties naar aanleiding van de RIB de volgende vragen over de realisatie van de noodopvang.

Vraag 5. Hoe zijn beveiliging, zorg en onderwijs en dergelijke georganiseerd? In hoeverre verschilt deze organisatie ten opzichte van een regulier asielzoekerscentrum? Waarom is ervoor gekozen taken te laten uitvoeren door de VRU in plaats van het COA?

Antwoord

Het COA heeft de VRU gevraagd om de realisatie en uitvoering van deze noodopvanglocatie te verzorgen. De VRU doet dit op heel veel locaties in onze provincie en heeft de kennis, ervaring en mogelijkheden om hier snel mee aan de slag te gaan.

VRU organiseert de beveiliging op de locatie (24/7). Basisgezondheidszorg wordt door COA georganiseerd op de locatie zelf, voor eventuele aanvullende zorg worden zorgverleners uit de gemeente benaderd indien nodig. Onderwijs vindt plaats binnen het nieuwkomersonderwijs dat al bestaat in Woerden en in de onderwijsregio Utrecht. In Woerden hebben de nieuwkomersklassen in het primair onderwijs capaciteit om kinderen op te nemen na de vakantie. Kinderen die voortgezet onderwijs volgen, gaan eerst naar de internationale schakelklas in Utrecht (Ithaka).

Vraag 6. Is bekend welke samenstelling de groep asielzoekers heeft die in de noodopvang wordt gehuisvest (alleenstaand, gezinnen, amv'ers) en uit welke landen zij afkomstig zijn? Is het, anders dan bij een azc, ten aanzien van noodopvang wel mogelijk om hier in gesprekken met het COA op te sturen? Zo ja, hoe geeft college hier invulling aan?

Antwoord

Op dit moment is niet bekend wat de samenstelling is van de groep asielzoekers. Waarschijnlijk is dit pas kort vooraf bekend. Mogelijk komen er bewoners die vanuit Ter Apel hier worden opgevangen, mogelijk gaat het om een groep die vanuit een andere noodopvanglocatie hier wordt opgevangen. Het COA maakt ook in deze vorm van opvang geen afspraken over doelgroepen. In gesprekken benadrukt gemeente voortdurend dat deze locatie, gezien de opzet, de naastgelegen opvang van Oekraïense ontheemden met veelal vrouwen en kinderen en het feit dat er plek is in het nieuwkomersonderwijs, uitermate geschikt is voor de opvang van gezinnen met kinderen.

Vraag 7. In de samenleving leven zorgen over de opvang van veiligelanders in asielopvang-voorzieningen, omdat zij relatief vaker voor overlast zorgen. Is bekend of er in de Woerdense noodopvang veiligelanders worden gehuisvest? Welke maatregelen neemt het college om overlast en onveilige situaties te voorkomen, zowel op de locatie (voor de Oekraïense bewoners en andere asielzoekers) als buiten de opvanglocatie?

Antwoord

We begrijpen de zorgen vanuit de beelden die uit locaties zoals Ter Apel bekend zijn. Het beeld van de twee grote aanmeldcentra in Ter Apel en Budel zijn niet representatief voor het functioneren van reguliere asielzoekerscentra in het land. Dit is door het COA ook toegelicht op de politieke avond bij de behandeling van het raadsvoorstel. Het is niet bekend welke groep er op deze locatie wordt opgevangen. De VRU en COA hebben veel ervaring met de organisatie van opvanglocaties en voorzien in beveiliging en begeleiding. Ook wordt er regelmatig overleg georganiseerd tussen VRU, sociaal beheer van de Oekraïne opvang, politie, afdeling OOV en eventueel andere betrokkenen over veiligheid en leefbaarheid.

Vraag 8. In de meest recente RIB wordt vermeld dat de huisvestingskosten in beginsel kostenneutraal zijn. Wat betekent dit expliciet en wat zouden de extra kosten voor de gemeente kunnen zijn? Legt het college conform het raadsbesluit van 18 april 2024 een raadsvoorstel voor als de realisatie van de noodopvang niet volledig kostenneutraal kan plaatsvinden?

Antwoord

COA vergoedt alle kosten die te maken hebben met de noodopvang en de voorzieningen die noodzakelijk zijn. In de nog vast te stellen afspraken over reguliere asielopvang worden afspraken vastgelegd over invulling van asielopvang en de wens om bewoners van de asielopvang zo snel mogelijk aan hun integratie te laten beginnen.

Mocht asiel- of vluchtelingenopvang, of dit nu noodopvang, reguliere opvang of opvang van Oekraïners betreft, niet kostenneutraal zijn, dan komt het college uiteraard met een raadsvoorstel.

Het college heeft, zo blijkt uit de besluitenlijsten van de collegevergaderingen van 2 april en 11 juni, besloten om aan de Provinciale Regietafel Migratie en Integratie (PRT) aan te geven dat Woerden de ambitie heeft om meer asielzoekers op te vangen dan waartoe de indicatieve opgave van onze gemeente onder de Spreidingswet (voorlopig) verplicht. Over deze aankondiging hebben wij de volgende vragen:

Vraag 9.A Waarom heeft het college tweemaal (op 8 april en op 17 juni) aan de PRT aangegeven dat Woerden meer asielzoekers dan volgens de indicatieve opgave noodzakelijk wil opvangen?

Antwoord

De capaciteit van de locatie is groter dan 337 personen, ook in de eerdere plannen is over 300 tot 400 asielzoekers gesproken. Zie ook antwoord 9D voor de uitruil die wellicht mogelijk is met deze 'overcapaciteit'.

Vraag 9.B Gaat het hierbij om het verschil tussen de maximaal voorgenomen capaciteit van het azc (400 plaatsen) en de indicatieve opgave, die momenteel 337 asielzoekers bedraagt?

Antwoord

Ja.

Vraag 9.C Hoe heeft het college reeds op 2 april 2024 het besluit tot het uitspreken van deze ambitie kunnen nemen, terwijl de raad pas op 4 april over het raadsvoorstel heeft gesproken en daarover op 18 april heeft besloten?

Antwoord

Het uitspreken van ambities geeft nog geen verplichtingen. Het college heeft op basis van de voorgenomen afspraken met het COA deze ambitie uitgesproken.

Vraag 9.D Heeft het college, gegeven de hiervoor bedoelde aankondiging aan de PRT, inmiddels (regionale) gesprekken gevoerd over de wijze waarop andere gemeenten Woerden qua opvang van asielzoekers en/of statushouders ontlast, waar Woerden een groter aandeel voor zijn rekening neemt?

Antwoord

Deze gesprekken zijn in gang gezet. Met de gemeente Oudewater wordt besproken op welke wijze we elkaar tegemoet kunnen komen. In de capaciteit van de opvanglocatie is ruimte voor het tevens invullen van de indicatieve opgave van de gemeente Oudewater in het kader van de Spreidingswet. Oudewater zou dan een aantal statushouders kunnen huisvesten vanuit de taakstelling van Woerden.

Tot besluit hebben wij de volgende vragen over de informatievoorziening aan de samenleving en de gemeenteraad.

Vraag 10. Uit de RIB blijkt dat op 1 juli en 8 juli informatiebijeenkomsten plaatsvinden voor de Oekraïense bewoners van De Bleek en voor omwonenden. Hoe zijn deze bijeenkomsten verlopen?

Antwoord

- *Op 1 juli jl. was een informatiebijeenkomst voor de Oekraïense bewoners van de Bleek en de Stadspoort. Tijdens deze bijeenkomst is meer verteld over veranderingen in de Regeling Tijdelijk Verblijf voor ontheemden uit Oekraïne en is meer verteld over de komst van asielzoekers in augustus. Een tolk verzorgde de vertaling. Ongeveer 65 bewoners waren aanwezig. Er werden praktische vragen gesteld en er is afgesproken dat er gesprekken plaatsvinden met het bewonerscomité en andere inwoners van de Oekraïne opvanglocatie die graag meer willen meepraten over de leefbaarheid op de Bleek en de toekomstige ontwikkelingen rondom huisvesting.*
- *Op 8 juli jl. was de inloopbijeenkomst voor inwoners, ondernemers en betrokkenen. Bij binnenkomst werd [een filmpje met meer toelichting](#) getoond, in de zaal was ruimte om in gesprek te gaan met gemeente, COA en VRU. De avond verliep rustig, er waren ongeveer 50 inwoners*

aanwezig. Er werden met name vragen gesteld over leefbaarheid. Er was opvallend veel aanbod van hulp en vrijwilligerswerk. Het verslag van de avond staat op het [Denkmeeforum](#). Meer informatie over noodopvang is te vinden op de website van de gemeente: [Tijdelijke noodopvang - Gemeente Woerden](#)

Vraag 11. Op welke wijze is het college van plan de gemeenteraad de komende maanden te informeren en te consulteren over de noodopvang en de komst van het azc, ook tijdens het zomerreces? Graag vernemen we hierbij ook hoe invulling wordt gegeven aan het collegebesluit d.d. 11 juni om de raad voor het zomerreces te informeren over de haalbaarheid van de realisatie van asielopvang in Woerden.

Antwoord

Indien de raad dit wenst, stuurt het college in september een raadsinformatiebrief met daarin de stand van zaken rondom de noodopvang.

Ten aanzien van de informatie over de haalbaarheid van reguliere asielopvang verwijzen we naar het raadsvoorstel dat u voor het zomerreces wordt toegezonden en dat de raad in september bespreekt.

Bijlagen

Schriftelijke vragen ex art. 42 RvO van de fracties LijstvanDerDoe en VVD Collegebesluit tot instemming met realiseren noodopvang en stand van zaken komst azc (D/24/151211)